

L'Esquella de la Torratxa

ANY LI - Núm 2556 - 15 cts. - Atrassats 30

L'AMOR I ELS ESTUDIANTS

—Estic desesperat! M'ha donat carbassa!
 —Qui? El catedràtic?
 —No, una modista.

TEATRE CATALÀ "NOVETATS"

Hoy, noche, beneficio del notable actor
ANTONI DE GIMBERNAT

EL PATI BLAU

por *Enrique Borràs*, y estreno de la obra en dos actos
de *A. Gimbernat* y *F. Dolz*

NIT DE BOIRA

Mañana, tarde:

TERRA BAIXA y NIT DE BOIRA
por *Enrique Borràs*

Noche:

LA DIDA, por *Borràs* y *LILI*

Domingo, tarde y noche, formidable programa con
motivo de la despedida de la Compañía, con la coope-
ración de *Enrique Borràs*

(Véanse carteles especiales)

BICICLETES ESPORTS
ACCESORIS

SANROMÀ

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

DEMANEU TARIFES DE PREUS

Mai les càpsules peruvianas Borrell

no han deixat de guarir aviat i radicalment les BLE-
NORRAGIES (purgacions) GONORREES i tots els
altres FLUIXOS de les vies urinaries, per CRONIQUES
que fossin

Medicació discreta en el seu us

Venda: SEGALA, o a l'autor A. BORRELL

Compte de l'Asalto, 52, cantonada Sant Ramon. - BARCELONA

TEATRE COMIC

Alba-Bonafé

Avui, tarda i nit: BENEFICI de
JOAN BONAFE

Tarda, a les 5'30:

El Orgullo de Albacete

Nit, a les 10'45:

El Verdugo de Sevilla

Blenorràgics: No ho dubteu. El gua-
riment de la vostra
purgació està amb els

Cachets Neisserinos

Exit garantit. Tractament ràpid, discret i sense molèsties

Venda: Farmàcies i Centres d'específics

Preu de la caps: 5'50 pessetes

VIES URINARIES
Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties,
gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinaries: *Blenorragia* (purgacions),
amb totes les seves manifestacions, *uretritis*,
prostatitis, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc.,
de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretri-
tis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona,
per cròniques i rebels que siguin, es guareixen
aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor
Soivre**. Els malalts es guareixen ells sols, sen-
se injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes
ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-
siten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva
malaltia. Venda 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres vari-
coses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acné*,
urticària, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions
de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radi-
calment amb les **Pindoles depuratives del Dr. Soivre**, que són la medi-
cació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la
renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut,
resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, florncos, su-
puració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc.,
restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundós, no deixant a
l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions
nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua
de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremors*,
palpitacions, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifesta-
cions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que
siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del
Dr. Soivre**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell,
medulla i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats,
a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar
íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa,
sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pesse-
tes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franqueig a **Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentramament, tractament i guariment de les dites malalties.

TRENCATS

temps i diner, no deveu comprar cap
aparell sense visitar abans aquesta casa.

CASA TORRENT - 13, Unió, 13 - BARCELONA

Tingueu sempre present que, els millors aparells del món per al guariment de tota mena d'hèrnia en homes, dones i criatures, són els de la casa TORRENT. Sense traves ni elàstics enfarregosos de cap mena. No molesten ni embarassen, deixant que hom es mogui lliurement i faci els treballs més durs i pesats, sense la més petita molèstia. Si voleu estalviar salut,

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

BARRI DE FESTA A LA NIT

S'inicien les festes de barri ciutadanes... N'hi ha de totes menes... Això del ball al carrer és una de les costums vuitcentistes que no ens hem pogut treure del damunt... El veïnat convida els altres veïnats; els venedors de gelats i de cacuets, fan parròquia; els neulers, també; la cobla seu damunt la tarima que és al bell mig del carrer, amb un aire imposant i satisfet; els botiguers deixen enceses les llums dels aparadors i els cafès i bars posen taules i més taules, cadires i més cadires de punta a punta del barri... S'emplenen els balcons, mig foscos, de jovent bellugadís i rialler; es parla amb veu baixa, i el resultat d'aquestes converses són, de vegades, rialles ei-xordadores o motius d'exclamacions pintoresques...

Tot això pren un caire de bacanal familiar i estevista, típicament barcelonina...

Després diran de Barcelona que és una ciutat manca da d'alegria. No he vist mai cap ciutat europea on les festes siguin obertes a tothom tan liberalment com a la meua ciutat. Això de què qui passa pugui lligar-se a la rodona de la sardana o bé al ball de parelles castís i fre-qüentador... sense pagar res, només es fa a Barcelona...

A les voreres hi seuen aquestes mares d'Aragó o ter-res baixes del Mediterrà, les qual veuen ballar llurs filles el "charleston" i el xotis i s'admiran de la traça amb què ho fan; les taules dels bars s'emplenen de malgastadors de cervesa i gaseosa fresca, i a la font, una noia i un xi-cot festegen... Tot és amor, i pau, i tranquil·litat sota el signe de la gatzara del barri.

Però, que no heu vist mai el Paralel? No hi heu estat una nit de lluna clara, quan els arbres queden illumi-nats per les mil bombetes elèctriques i damunt d'una ca-dafal hi seuen, sense cap mena de parsimònia, uns músics de la Banda de la Creu Roja? No hi heu estat mai? Creieu-me que val la pena... Ballen xicots amb xicots; xicotes amb xicotes, van espitregats, amb espartenyas, amb una

camisa esparracada i sense res al cap, porten una cara potser no rentada després de les hores dures de la fàbri-ca, i encara tenen esma per anar a ballar a les voreres dels carrers. I allà veureu tota aquesta gent fent d'atracció als que seuen a les taules de l'Espanyol, per veure com està enfollida molta part de la joventut...

Tota aquesta gent es retorça al ritme d'un *tango*, que és una cosa un xic senyorívola i sensual... Després troba-reu les criaturetes menudes i gentils ballant—i essent l'ad-miració d'un rotllo d'inconscients—el "charleston"...

Es una hora dolça de la ciutat. Llavors ens fa l'efecte de què tot el que hem llegit, pel que es refereix a les in-quietuds espirituals del nostre poble és mentida; llavors creiem que tot allò que hem vist, no era veritat... Sembla mentida!

Massa rialles, senyors, massa broma... Una mica més de preocupació per als que són dintre o per als que són fora. Hem de pensar ben bé en què les hores també te-nen el seu quart d'hora de reflexió.

FRANCESC MADRID

DEFINICIO

Trobem el mestre A..., músic eminent. Li diem:

—Ja sabem que es torna a parlar del teatre líric català. Sembla que ja és un fet.

—Qui li ha dit?

—Ho he llegit a...—aquí el nom d'un diari que, d'uns quants dies ençà i en afers teatrals, s'ha tornat molt ru-morós.

—No en faci cas!—ens ha dit el mestre—. En aques-tes cròniques hi han més mentides que paraules.

EL VENTALL DEL POETA

L'exposició del ventall del Poeta—esdevingut ja tra-dició entre nosaltres—ha tingut enguany un èxit més gran, si és possible, que els anys anteriors. A hores d'ara són ja venuts la seva gran majoria.

Cal felicitar sincerament el nostre bon amic Vilaró, creador d'aquesta festa de gentilesa. Les ales dels ventalls oberts, que amb autògrafs—pòlsim de poesia—d'alguns dels nostres millors poetes decoren l'establiment de Cà'n Vilaró, són una de les demostracions de la injustícia que es fa, quan es condemna certs estaments i certes professions de manca d'espiritualitat.

GLOSARI

AQUEST NUMERO HA ESTAT
REVISAT PER LA
CENSURA GOVERNATIVA

ENTRE LA COPA I ELS LLAVIS

“Entre la coupe et les lèvres,
il réste encore de la place
pour un malheur.”

A. DE MUSSET

Entre la copa i els llavis,
encara hi cap un món,
un món de veritat i de mentida;
hi cap la punta feridora dels glavis,
hi cap l'amor i l'odi més pregon,
hi cap tota la vida.

Entre la copa i els llavis,
hi cap un bes perquè sí,
un bes de dona pervertida;
hi caben totes les carícies i els agravis,
hi cap un glop de fel i de verí
i el jugar-te la vida.

Entre la copa i els llavis
—copa o càlzer, és igual—
hi cap un Déu fet hòstia expiatòria,
hi cap un consell savi, dels més ravis,
hi cap el Bé i el Mal
i pots deixar-hi el cor, el seny i la memòria.

Entre la copa i els llavis,
hi cap la vida i la mort i el destí,
i hi caben tantes coses que bé val més que acabis
i que—com jo—acostis sovint la copa als llavis
sense pensar què hi cap i beguis perquè sí.

SALVADOR PERARNAU

EL NEGOCI

L'amo que acaba d'arribar de viatge.—Hi ha hagut alguna cosa interessant durant la meva absència?

El dependent.—Sí, senyor; ha vingut un client.

COM SON ELS NOSTRES ACTORS

DOMENECH AYMERICH

Heus ací un dels actors més temperamentalment còmics que tenim. Gairebé tots els actors, quan són a escena—i sobretot els còmics—us fan adonar per alguna esquetxa—gestos de cansament i indiferència, estones en què semblen absents de l'escenari—que fan un ofici. Aymerich no dóna mai aquesta impressió. Constantment teniu la impressió de què és ell, més que ningú, qui està divertint-se; que tot el que fa li surt ben bé de dintre, com un pur esplai de la seva ànima.

Domènec Aymerich

Diríeu que és un menestral divertint-se amb la dona i la mainada; que és un company en plena xirinola; que és un burgès que, després de sopar amb xampany, conta, fumant l'havà, acudits verds i històries divertides als amics...

Domènec Aymerich potser no té massa la preocupació de comprendre un personatge, d'arribar a identificar-se amb el pensament de l'autor. El que sí sap trobar és el gest que ha de causar im-

pensadament la rialla, el to de veu que us sobta. I és que potser hi ha essencialment dues menes d'actor. Aquells que, més intelligents, saben adaptar les seves qualitats als personatges que han d'interpretar, i aquells altres, més rics potser en personalitat, que necessiten adaptar el seu personatge al seu temperament. Es a dir, ésser sempre una mica ells mateixos. No cal dir que Aymerich és dels darrers. Però, així i tot, no esdevé monòton, com no hi esdevé Charlot. Els seus recursos són inexhauribles. Sap treure partit de tot, fins de les equivocacions.

Ell està per sobre de saber-se o de no saber-se la comèdia, de què el seu personatge sigui divertit o no en sigui. Sempre tindrà una ganyota, una exclamació, un posat poca-solta que us guanyarà el cor i us faran riure. I més si sou català. L'humor de Domènec Aymerich és una flor plena de saba de la nostra terra. Per això podria trobar pocs escenaris més avinents que el de Novetats, per haver florit tan esponerosament.

LA SETMANA QUE VE: AVELI GALCERAN

L'OPTIC

—Això no ho llegeix?

—No.

—A veure si pot llegir aquell rètol de la paret?

LES ESTATUES DE LA PLAÇA DE CATALUNYA

—Vol figurar un "amorcillo".

—Doncs, mira, més aviat sembla una "morcilla".

DON JOAN 1928

L'ombra romàntica del *burlador*, amb la seva capa roja i el clàssic *chambergó* de plomes virolades, ha passat altra vegada per les pàgines dels diaris amb motiu de l'estrena d'una obra del poeta Joaquim Muntaner.

Altra vegada don Joan ha estat menyspreat i ridiculitzat pels pobres d'esperit que no haurien gosat dir-li a la cara tot el que avui escriuen impunement.

Don Joan, el llegendari, té una grandesa que ells no poden capir perquè són incapaços de jugar-se la vida per una dona i perquè de la dona en tenen un concepte profundament equivocat.

Els—pobra gent—creuen de bona fe que la grisor d'un prometatge burgès, amb tota la monotonia que suposa festejar a la saleta, i passar la tarda del diumenge al cinema

o al teatre en companyia de la xicota i de la seva família, constitueix un ideal prou fort per satisfer tot l'anhel espiritual d'una dona. Si ells creuen tenir la promesa al costat, mentre es descabdella una pel·lícula, la imaginació de la noia s'escapa darrera els protagonistes, i tota ella sent la fretura de fugir cap el país imaginari de les escenes aventureres.

Don Joan, més que un victimari, com volen suposar, fou una víctima de les dones: va donar-los tot el que tenia, la joventut, la fortuna i la vida.

Elles, totes les que foren estimades per don Joan, van sentir el goig de l'entrega i, en comptes de servir-li'n ressentiment, totes en servaven un record dolcíssim que no permetien fos profanat.

¿Quina és la víctima que, quan té consciència de l'ultratge rebut, no sent néixer l'odi per al qui va ofendre-la?

I quina és la dona que en aquest sentit pot considerar-se víctima de don Joan? Cap, ni una! Totes les que ell va tractar íntimament, varen quedar-li'n tan agraïdes, que fins a darrera hora el lloen, l'admiren i el defensen.

Es que don Joan les coneixia i sabia estimar-les el temps indispensable per amarar-les d'il·lusió, esfumant-se tot seguit, quan podia córrer el perill d'enfardregar-les.

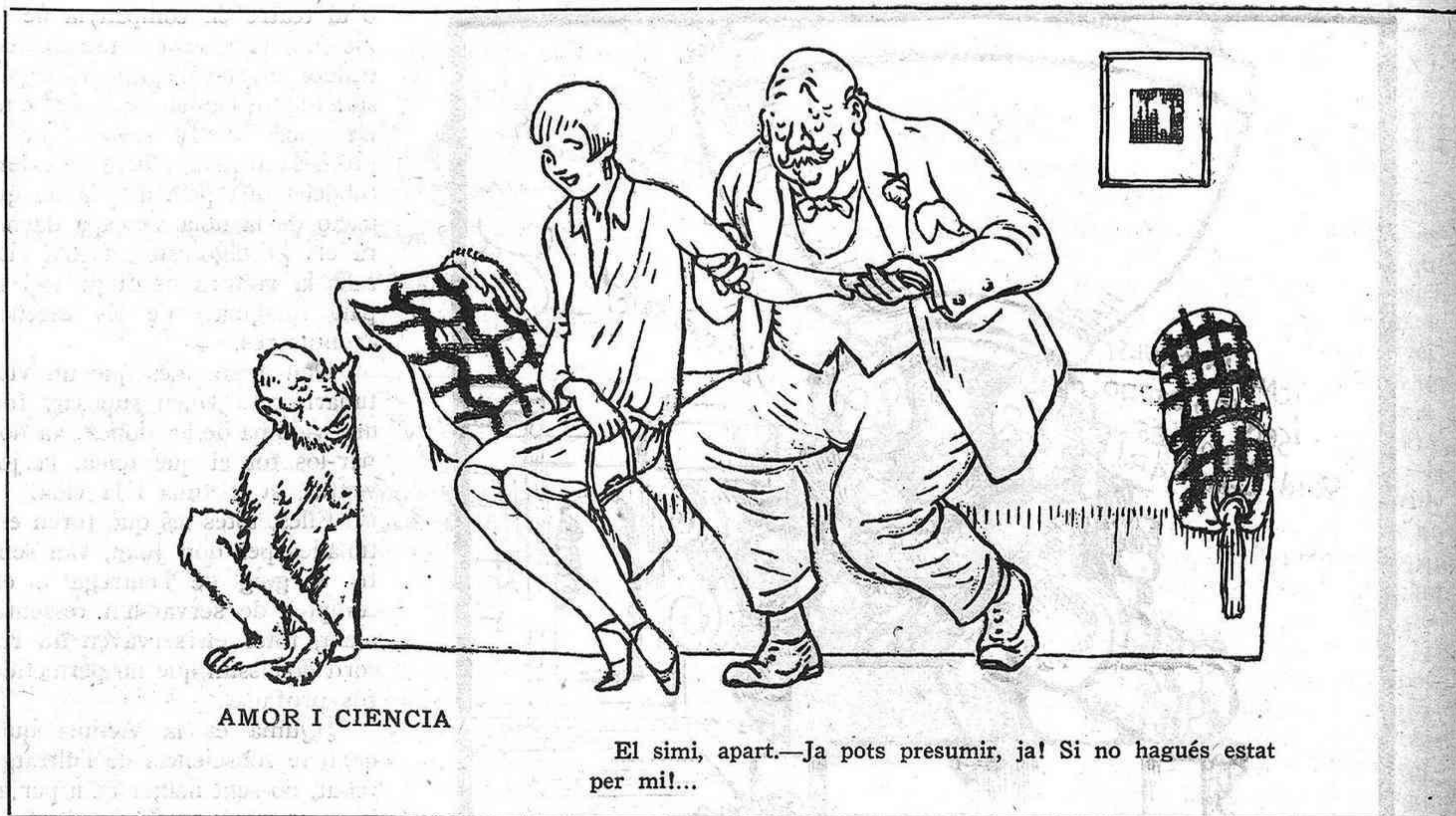
La dona, diguin el que vulguin, sempre desitjarà que passi don Joan per sota la seva finestra, i l'oirà embadalida amb preferència a tots els pretendents entenimentats i de bona fe que vagin a proposar-li un matrimoni ple de seny.

Es per això que don Joan encara viu i es passeja entre nosaltres, malgrat la papeleta de defunció que li han volgut estendre quatre senyors curts de vista.

No porta ja—és cert—la capa vermella i el *chambergó* de plomes virolades que avui el farien semblar una disfressa; però porta el seu vestit d'americana impecable, amb pantalons Oxford ;ve pentinat com "Valentino" i disposa d'un Citroën per anar a Sitges en mitja hora. Fa de futbolista o de cantador de tangos i és més viu que Tenorio, perquè en comptes de gastar-se diners amb les dones, procura treure'n.

Heus ací, doncs, don Joan 1928, tan tronera i tan estimat de les dones com el seu avantpassat, però amb una concepció menys romàntica de l'amor, que de cap manera li permet jugar-se la vida sota el balcó de l'estimada.

ENRIC TUBAU

AMOR I CIENCIA

El simi, apart.—Ja pots presumir, ja! Si no hagués estat per mil...

MASSA FUMS! CANÇO D'AMOR I DE GUERRA A VALENCIA

La majoria dels empresaris, dels directors de teatres, tenen un cert menyspreu per als autors. Els consideren, en certa manera, com a col·laboradors en certa manera secundaris, la importància dels quals ha estat molt exagerada. Es creuen indispensables, però, en realitat, si s'examina de prop, de que serveixen?

Si és cert, per desenrotllar certs arguments. Però en la majoria dels casos aquests arguments són afanats d'altres autors (és el cas de Molière, de Shakespeare, de Pitarra, etc...), en fi, arguments que hom troba per tot arreu, i que s'arreglen per portar-los a l'escena. I tothom sap que "el veritable treball" comença ací.

Si volem doncs, sanejar el teatre, cal abans que tot, tornar l'escriptor al seu lloc, que és modest, molt modest. El millor mitjà seria de donar-li el nom que es mereix: el de "textier".

El textier seria l'home a qui el director d'escena encomanaria els textos, segons els "escenaris" que ell hauria inventat. Aquests textos serien de seguida sotmesos a totes les modificacions imposades pel moviment escènic que és la única cosa important, i per la decoració, el joc de llums, etc.

Així hom acabaria d'una vegada amb totes aqueixes pretensions, verament insuportables, d'aqueixa espècie d'hommes que s'arroguen el títol d'autors. Són uns boigs, i no sempre boigs inofensius. Cal reduir-los, i no solament els que encara viuen, sinó també els morts, els que hom creu que cal tractar amb respecte perquè són morts, precisament.

Ah, encarregar a un textier intelligent, eixerit, ben modern, que refés l'Hamlet!... Això si que seria divertit!

"Cançó d'amor i de guerra", l'obra que el nostre company Lluís Capdevila escrigué en col·laboració amb Víctor Mora i Rafel Martínez Valls, està a punt d'estrenar-se a València.

"Cançó d'amor i de guerra" és l'obra més popular del teatre líric català i la que compta amb més representacions: mil, com qui no diu res! Aquest èxit, nosaltres voldríem que es renovés a València, la ciutat germana.

Sembla que serà així. Josep Maria de la Torre, un escriptor de prestigi ben guanyat, ha traduït l'obra. La companyia del popular Lluís Gimeno—notable com actor i com cantant—està assajant des de fa dies, incansablement i amb entusiasme. La premsa valenciana, tan digna sempre, ha acollit l'anunci de l'obra amb gran cordialitat. "Cançó d'amor i de guerra", que ha corregut en triomf tots els teatres de Catalunya, s'estrenarà el proper dijous, 21, al teatre Apolo de la bella ciutat del Túria.

El dia 19, Lluís Capdevila acompanyat dels seus col·laboradors Martínez Valls i Víctor Mora, sortirà vers València per a dirigir els darrers assaigs i assistir a l'estrena.

JO SERE REI

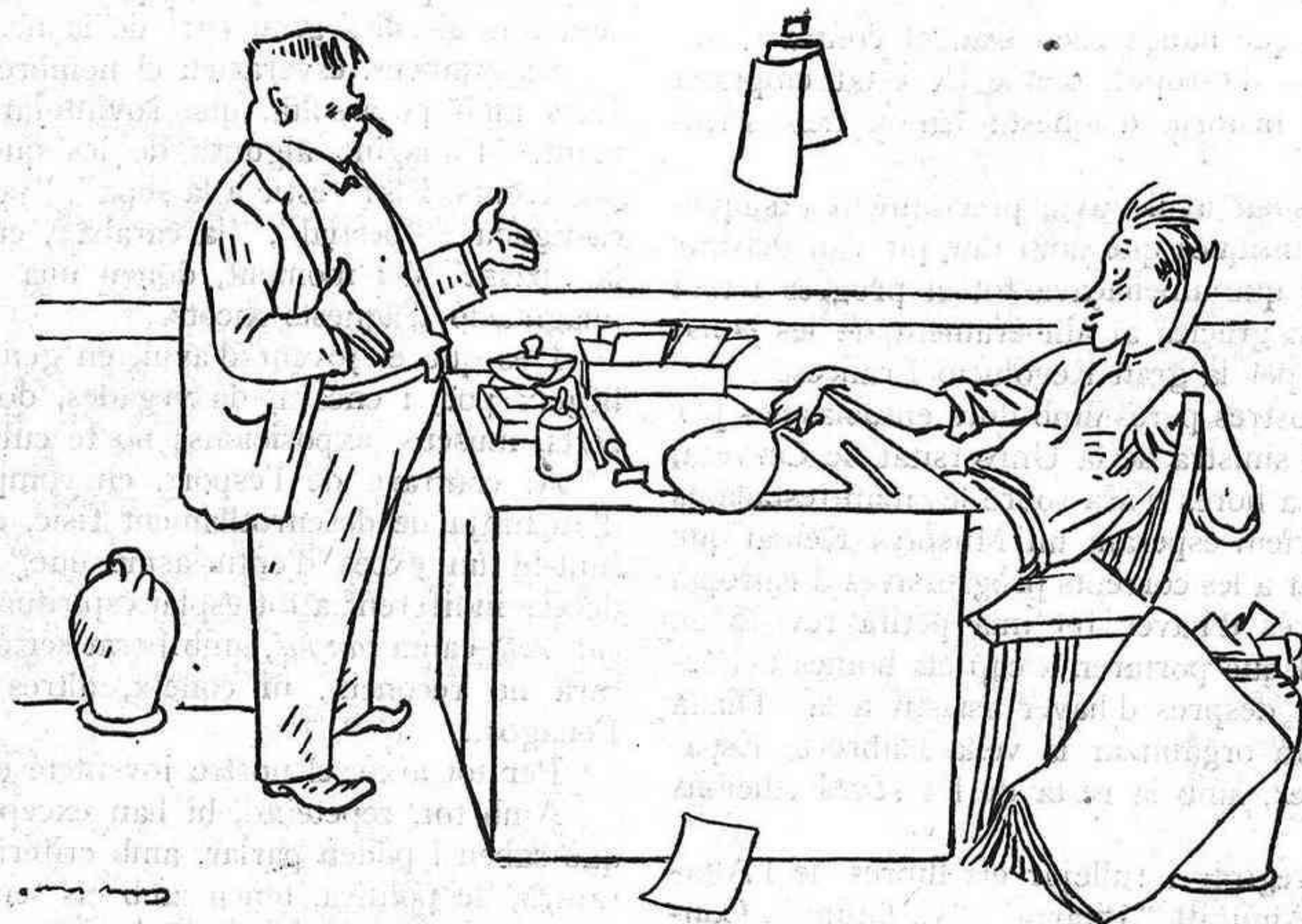
Els parents de Balzac destinaven llur fill a ésser notari. Quan tingué vint anys li suplicaren que es lliurés per complet a la carrera que li havien triat.

—Jo el que vull—respongué Balzac—és dedicar-me a les lletres.

—Es veu —li digué el seu pare—que tens gust per la misèria i que deus tenir ganes de morir a l'hospital.

—En les lletres—afegí la seva mare—cal ésser rei, per a no esdevenir un desgraciat.

—I bé, jo seré rei—constestà Balzac.

EL BON DEPENDENT

—Home, aquestes són maneres d'estar al despatx! Que es pensa que és a casa seva?

—No, senyor; a casa treballo més.

L'HOMENATGE A MAURICI VILUMARA

Ja han començat els actes d'homenatge a Maurici Vilumara. Es de les poques vegades que anem a un homenatge amb tanta fe i amb tanta devoció. Així sí que es poden fer homenatges, dient i donant a conèixer l'obra que ha fet per a què li retin homenatge.

L'Exposició del Círcol Artístic fou un esdeveniment. Ningú no havia vist aquelles pintures a l'oli, les quals el caracteritzen com un artista complet i fet. Fou molt ben acollida la idea de fer presidir la sala amb el retrat que li féu Padró i que acabà Fortuny, ramejant-lo amb una branca de llorer.

No parlem del festival de Novetats, que fou un devassall de públic. No s'hi cabia pas. Naturalment que els artistes aplegats ho eren per primera vegada.

Els Claramunt-Adrià interpretaren magníficament bé "L'auca del senyor Esteve", la gloriosa producció russinyolesea; els de l'Espanyol, amb Santpere, Casals i Bergés al front, feren una "Marieta" magnífica; els de Romea, executaren l'acte de "Terra baixa", amb el foc que saben donar a totes les seves coses Maria Vila, Pius Daví, Alexandre Nolla, Maria Lluïsa Rodríguez, etc...; Borràs es mostrà formidable com mai en el tercer acte de "Lo monjo negre"... A cada final d'acte es veié obligat a sortir el Mestre escenògraf Maurici Vilumara, el qual hagué de fer un discurs acabada la funció.

Hem de fer constar la nostra simpatia per la companyia de Josep Santpere i per aquest, que tancà el teatre i donà la seva companyia de franc per a què pogué tenir més lluïment l'acte en honor de Vilumara; també cal fer-ho constar per als de Romea, que hi anaren de franc, desfent un "bolo" que tenien contractat; el mateix diem de Claramunt-Adrià, els quals treballaren de franc... Afegim que

Enric Borràs no ha volgut cobrar tampoc per a donar la seva valuosa cooperació a l'acte...

Aquests actes mereixen una recordança i un agraïment públic.

El banquet, que es celebrarà diumenge, serà, per les

notícies que en tenim, un gran acte. A la una en punt, al Restaurant del Parc. Hi serem tots.

S'acaben els tiquets. Penseu que serà una gran festa.

Ens en resten alguns, que els vendrem al preu de 17'50 pessetes a la Llibreria Espanyola, Rambla del Centre, 20.

EL GLORIOS SEGLE XIX

La frase superba que llança Lleó Daudet contra el segle XIX, qualificant-lo d'estúpid, també ha estat emprada per escriptors sense història d'aquesta banda dels Pirineus.

Sembla moda blasmar avui—avui precisament—d'aquelles generacions romàntiques que amb llur pit van deturar la reacció absolutista que amenaçava tot el progrés i tota la civilització assolida gràcies al alliberament de les consciències portat a cap per la gran Revolució Francesa.

De no ésser els nostres pares amb llurs entusiasmes per a la llibertat, l'ombra sinistra de la Universitat de Cervera, encara es projectaria a hores d'ara sobre les manifestacions del pensament i estariem esperant un Mustafà Kemal que ens volgués incorporar a les corrents progressives d'Europa.

Diem això, després d'haver fet una petita revisió de l'obra política i social que portaren a cap els homes del segle XIX a Barcelona; després d'haver assistit a la "Diada del Vuitcents" que va organitzar la vella Llibreria Espanyola, d'Antoni López, amb la resta de les seves edicions del segle passat.

Allí hom pogué regirar i fullejar els llibres de l'Altdill, Robert Robert, Almirall, "Pitarra", "C. Gumà". Conrat Roure, Bartrina, Pompeu Gener, "Pau Bunyegues"; dibuixos de Moliné, Fortuny Padró, Fradera, etc., etc. Publicacions de tanta empenta com "Un tros de paper", "Lo noi de la mare", "El cañón rayado" i moltes altres que poden donar-nos lliçons de valentia, d'independència i honradesa a tots els que avui vivim fets uns panxacontents.

I, per entremig de tot el paperam groguenc que servava un perfum de romanticisme i de bondat que avui, dissortadament, faria riure les nostres joventuts desenteses de tot el que no siguin guitzes engegades amb més o menys bona tècnica, l'esperit lluitador i barceloní de l'Innocent López Barnagosi, que sabia posar per damunt de tot altre interès, el dels seus ideals republicans i democràtics: home fort, exemple digne del que era la nostra menestralia en ple segle XIX, quan encara no s'havia inventat la "Lliga Regionalista" ni era moda pertànyer a l'Obra dels exercicis espirituals.

El joves que, portats d'una curiositat ben explicable, van desfilar el divendres passat per Cà'n López, s'emportaren una bona impressió de la "Diada del Vuitcents" i estem segurs que no es sumaran als qui amb tanta lleugeresa en malparlen.

Atans d'acabar aquesta nota hem de palesar el nostre agraïment al diari "La Nau" i al seu redactor senyor Masp per l'atenció que van dedicar a la "Diada".

L'ART DE LA "CAUSERIE"

La majoria de la gent, deixant, naturalment, un minvat tant per cent apart, ja no conversen. La conversa, ben portada, sobre temes acceptables, el que els francesos en diuen l'art de la "causerie", s'ha perdut gairebé del tot. Avui no es conversa: únicament es "xerra". Les paraules són fetes amb motllo. Jo em penso que també hi són fets els cervells.

Déu nos en guard de pensar el que resultaria si una persona afeccionada a les estadístiques volgués indagar el promig de les paraules i converses que hom ou diàriament

al Passeig de Gràcia, al migdia, o bé a les Rambles; al capvespre. No poso distincions; per ambdós llocs circula i passeja tots els dies gran part de la nostra joventut.

Segurament, esverarien el nombre de paraules i frases fetes amb poca-solta, que sovintejarien de manera alarmant. M'imagino algunes de les que s'emportarien llocs preferents. Els: "estic a la sopa", "ja te l'has feta", "l'has castigada", "bestial", "la caraba", etc. que vénen a ésser la "passa" del moment, donen una ben trista idea de la imaginació d'aquests xicots.

I és que el jovent d'avui, en general, no llegeix, o bé llegeix poc, i encara, de vegades, dolent. No va als concerts, museus, exposicions; no té cultura artística.

Al contrari, de l'esport, en comptes d'una distracció, d'un mitjà de desenrotllament físic, en fa una passió, posant-hi un excés d'entusiasme que, forçosament, l'ha de deixar indiferent a tot esplai espiritual. Va massa sovint al *cabaret*; canta *tangos*, amb posat seriós, convençut; en pintura no reconeix, ni coneix, altres mestres que Ribas, Penagos...

Per tot això, el nostre jovent té el parlar poca-solta.

Amb tot, repeteixo, hi han excepcions. Aquests xicots que saben i poden parlar, amb criteri propi, d'art, de literatura, de política, tenen amb els seus companys el deure (humanament i socialment) de fer un esforç en pro de la bona conversa. Cal fer pujar el seu nivell a profit de tots plegats.

PERE GUARDIOLA

NOVETATS

Carles Soldevila ha estrenat una comèdia en un acte: "Lili".

Es tracta d'una obreta sense pretensions, del que antigament se'n deia una peça per a finalitzar les vetllades teatrals. El diàleg és força correcte i acurat.

La interpretació molt bé, per part del senyor Gimbernat i les senyores Gay i Jofre.

ELDORADO..

"El demonio fué antes àngel", és una comèdia de Benavente, molt estimable. Té valentia, té un digníssim esperit de modernitat, el diàleg és àgil, ric en idees i en imatges.

La interpretació que a aquesta obra dona la companyia Guerrero-Mendoza és molt correcta i mereixedora d'elogis.

ESPANYOL

Res de nou en aquest teatre, a no ésser el benefici del distingit actor Pere Clapera, que, a més a més de "Joventut de príncep", representà "La bona gent", de Santiago Rusiñol.

Tingué molt públic i molts aplaudiments.

COMIC

Irene Alba, la gran actriu, celebrà el seu benefici amb "Margarita, la Tanagra", una de les millors obres d'Asenjo i Torres de l'Alamo.

Ja no cal dir que el benefici fou un èxit. Un èxit molt merescut.

BARCELONA

A nosaltres no ens plauen gens les comèdies del senyor Honori Maura. Fa un teatre invertebrat, "blanc", que no ofereix cap mena d'interès.

EL TEMPS

—Plouen carbasses! I amb quina abundor!

No obstant, "La muralla de oro" és una comèdia d'Honori Maura que no ens ha desplaçat del tot. Hi han coses. Sobretot hi ha la interpretació d'un gran actor, d'un dels més dignes actors de l'escena castellana. Ens referim a Santiago Artigas.

GOYA

"El hijo del diablo", de Joaquim Muntaner, ha estat un nou èxit per a aquest autor. "El hijo del diablo" és el fill de don Joan. Muntaner sembla haver-hi volgut demostrar que no es pot ésser don Joan, malgrat se'n senti l'impuls, si no es té la força, la destresa i la fortuna. Però no són del drama les seves deduccions el que ens interessa, sinó la seva poesia, el seu alè dramàtic.

"El hijo del diablo", en el fons, és un drama romàntic, a la manera dels drames de Zorrilla. Escenes d'amor i violència, aparicions i expiacions afroses... Potser és una mica deslligat, però l'autor no deixa decaure l'acció un sol moment. Cada acte es sosté per la seva pròpia força dramàtica. Els tres primers—l'obra en té cinc—fan un gran efecte.

Però el millor de l'obra, són els versos. Són bells, són poètics i tenen, sobretot, una gran força dramàtica. De tots els actuals poetes castellans que conreen el drama, Muntaner és, indubtablement, el que ha trobat formes més teatrals per a fer parlar els personatges.

La presentació escènica, al Goya, fa un gran efecte. La interpretació magnífica, sobretot per part de la senyora Xirgu. Fa viure el seu personatge d'una manera intensa i vibrant. També cal esmentar, sobretot per la manera de dir els versos, les senyores Mesa i Carbonell i el senyor Muñoz.

El passat dimarts es reposà la bella comèdia d'Eduard Marquina, "La ermita, la fuente y el río".

Avui s'estrena la comèdia de màgia, "La noche iluminada", de Benavente.

POLIORAMA

S'ha estrenat "La casa de los Pingos".

Una comèdia de la que no val la pena de parlar. Poca cosa. I el poc, infecte.

PER A ACABAR

Angel Fernández, un dels escenògrafs més dignes d'atenció, s'ha encarregat de la direcció del "Teatre Dinàmic".

La propera setmana parlarem de "Sinrazón", comèdia molt interessant d'Ignasi Sánchez Mejías.

Per a molt aviat s'anuncia la publicació d'una fulla de teatres. Es titularà "Crit" o "El Crit", i sembla que farà escàndol.

A Madrid s'ha estrenat amb gran èxit "La dona verge", la popular comèdia de Manuel Fontdevila, que amb el títol de "La protegida" ha traduït Leopold Bejarano.

Valentí de Pedro, l'escriptor digne de tots els elogis, ha traduït al castellà la comèdia de Lluís Capdevila "El rei per força".

Avui celebra el seu benefici el notable actor de Novetats Antoni Gimbernat. Estrena una obra original seva, i original de debò, titulada "Nit de boira".

Li desitgem bon èxit.

BOB

FUTBOL

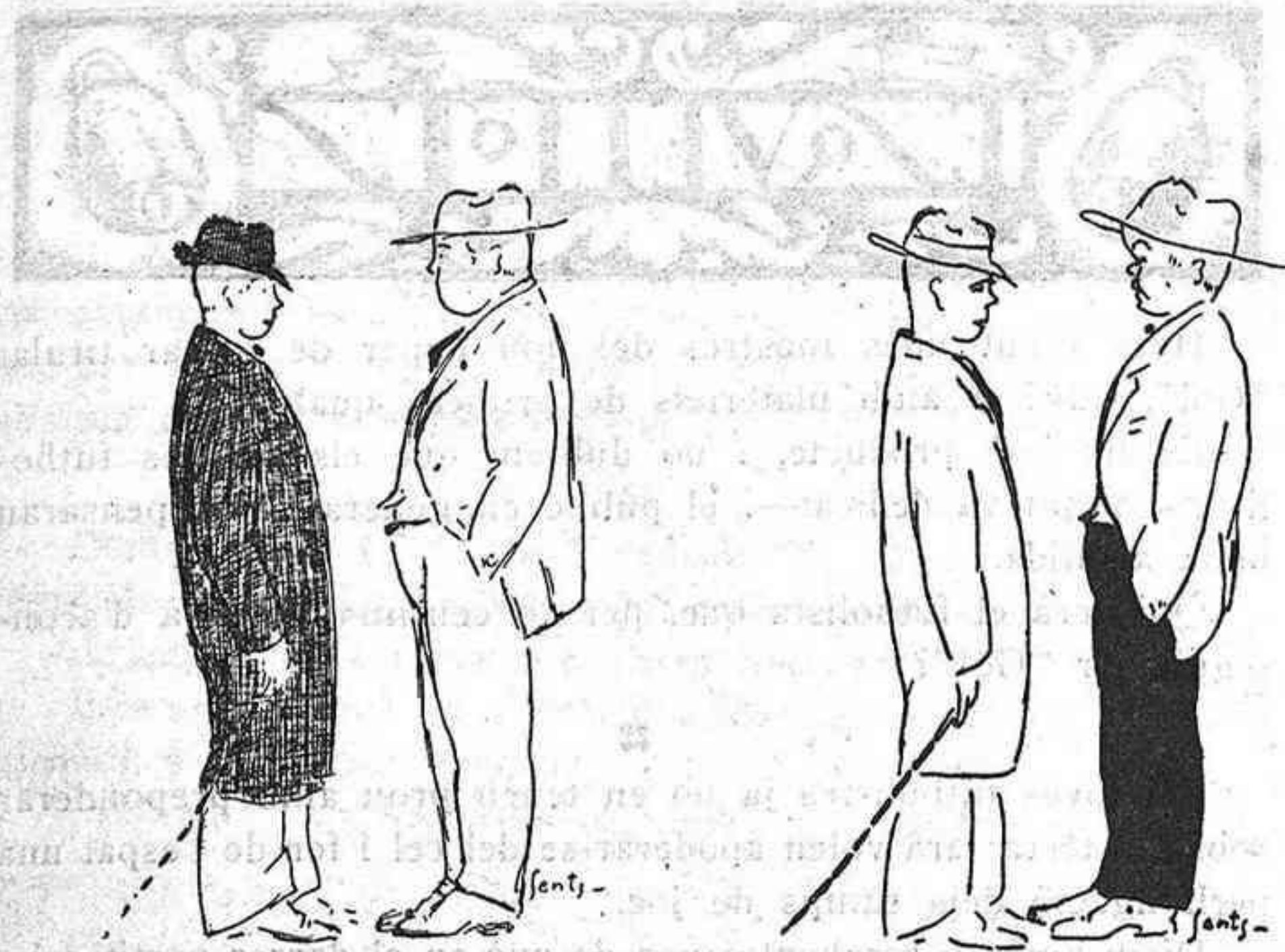
El "Barça" és un poble. Es un petit món dintre la ciutat. Aviat haurem d'incloure'l entre els pobles agregats: Sans Sant Martí, Sant Andreu, Barceloneta, Cà'n Tunis, Barriada de Pequín, Sarrià i el "Barça". I és un poble pintoresc, ple de coses pròpies i tradicionals.

Moltes ciutats i viles haurien d'aprendre les seves lliçons. Continuament dona proves d'un elevat esperit. Honora els seus

EL MACER NOU

—Com més anem, menys valem! Mira que vestir-me d'odalisca!

..TE RAO

—Esgarrifa el nombre d'avia-dors que arriben a caure.

—Oh, jo crec que cauen perquè volen.

NO ES POT PRESUMIR

—Jo, poques vegades dono 5 pessetes per un cigar, però quan les dono...

—Sí, et tornen 4'80 de canvi.

ELS HEROIS

—Vas molt al vedat teu, però mai mates res.

—Ara sí, perquè hi vaig en automòbil.

ELS PREVINGUTS

—Acaben de regalar-me dues butaques per al teatre.

—Noi, que bé! Vaig a vestir-me de seguida.

—Ben pensat; així no em faràs esperar, perquè les butaques són per a demà.

herois amb grans festes. Sap ésser agraït a qui per a ell fa un esforç o dona la seva sang.

Diumenge va retre homenatge a Platko, el porter de la seva porta; el canceller hongarès, s'ha mostrat a l'alçària dels guarda-portes del temps de les muralles. Abans de lliurar la clau a ningú, abans de permetre que l'enemic es filtrés en forma de "bimba", va sofrir el martiri; va patir horriblement; va posar el seu cap sota el peu de l'enemic, de la mateixa manera que els cavallers migevals donaven el pit a la llança del guanyador.

I de la mateixa manera que els trobadors, e l'Idia que no podien dedicar-se a "castigar" les nenes dels castells, s'entretenien, per no perdre la veu, en cantar les proeses dels seus herois, avui la Premsa d'alçària dedica llargues columnes en poetitzar les gestes dels guerrers de la guitza, arribant tan al fons del cor del poble, que el dia de l'homenatge, el dia que al més valent de tots el cobreixen de llorer i de garlandes—lleixis pessetes i "pàpirus"—ningú no deixa de dur el seu clavell o la seva fulla, a fi de què l'homenatge sigui de tots: de xics i de grans, de pobres i de rics, de feudals i d'esclaus.

I perquè la cosa fos completa, el dia de l'homenatge—benefici—, a la nit, també fo uobsequiat el porter blau-grana, amb una costellada a tot pistu, en una de les millors clíniques alimentàries dels voltants de la ciutat.

I, naturalment, perquè l'homenatjat pogués lluir-se com cal, el "Barça" féu venir un equip, que si bé té un joc molt bonic, té, en canvi, una davantera que marxa molt malament d'artilleria, amb el que la xarxa no va tenir que ensumar gaires pinyolets.

El resulta de l'encontre "Barça"—"Unió Saint Guilloise", acabà amb el resultat de cinc a dos a favor dels de casa.

I tots contents: feudals, poble i herois.

BOXA

En diuen "amateurs" d'aquells boxadors que es msateguen la melsa per amor a l'art, per romanticisme.

En les lluites d'aquesta mena de boxadors s'acostuma veure de tot: bo i dolent. Més d'això darrer que de l'altre.

Però, els mastegots escola carreteril són el que més en-

gresca al públic, el qual, quan veu que els punys dels gladiadors comencen a fer el molí de vent, no acaba de xisclar i de fer tabola, esperant d'un moment a l'altre veure que una dent trenca, en sortir disparada a conseqüència de la topada amb un bolet, la bombeta que els dona la claror necessària per a poder apuntar bé quan descarreguen el mall.

Dissabte tingueren lloc les clatellades finals, després de les quals quedaren proclamats els campions de la bova gratuïta, i que foren els següents: Vilanova (Mosca); Martí (Gall); Estruch (Ploma); Sanz (Lleuger); Aguilar (Welter); Martínez (Mig); Montllor (Mig-fort), i Giralt (Fort).

CICLISME

Dissabte, al Velòdrom de Sans, el provocador de la pluja, —per no trencar la tradició, diumenge va ploure, i segurament que fou degut a una confusió del capità dels núvols, doncs un espia ens ha dit que l'aigua anava destinada al Meló de Sans—, hi hagué una bona col·lecció de curses.

En el "match" de clubs, l'"A. C. Montjuïc", va apallissar l'"Esport Ciclista Català".

En el "match" darrera motos, Mohamed-Ben-Muley-Ali-Neffati-Rubio, varen guanyar a Bover-Ferrer-Tresserras.

I en el braçal de persecució, el premi del qual consisteix en un dret diari de renda al que el posseeix, fou guanyat pel ferotge Senón, amb lluita amb l'angelical Ferrer petit. Molta gent creia que guanyaria en Ferrer, però, com que Senón quan corre posa aquella cara d'"endrapa" criatures, el rosset de Sans es va espantar, i regalà la rendeta a Senón, a canvi de què no se'l mengés a la vinagreta.

ATLETIQUES

Diumenge va començar, a Sabadell, la lluita per a conquerir els títols de campió català d'atletisme.

Resultà una festa força ensopida, veient-se a molts assistents fer perllongades bacaines.

Davant de l'èxit, segurament que diumenge vinent veurem al camp d'esports de Sabadell moltes dones fent mitja o xafardeig i els homes jugant-se un calent a la manilla o al "solo".

Nosaltres, per ara, ja tenim colla per a fer "tutti".

JEPET

LES AMIGUES

- Mira, la Pepeta, va amb el promès de la Lluïsa.
—Aquesta noia no té amor propi.

MES FORASTERS INGENUS

- Vostè, senyor de la porra, deu ésser de l'exposició de l'automòbil?
—Per què ho diu?
—Perquè veig que mai no l'atropellen.

Hem rebut unes mostres del nou paper de fumar titulat "Gol", fabricat amb materials de primera qualitat.

Es un bon producte, i no dubtem que els nostres futbolistes—a qui va dedicat—i el públic en general, li dispensaran bona acollida.

Qui serà el futbolista que, per 10 cèntims, s'estarà d'aconseguir un "Gol"?

✽

Els joves futbolistes ja no en tenen prou amb preponderar sobre la terra; ara volen apoderar-se del cel i fer de l'espai una perllongació dels camps de joc.

Diem això en assabentar-nos de què en el darrer partit celebrat a Les Corts, hi va prendre part l'aviador senyor Canudas, llançant la pilota des del seu aparell, en ple vol.

Si aquest sistema s'estén, molt aviat veurem jugar un "match" aeri que hom podrà presenciar des del terrat, sense les incomoditats que suposa fer cua a les guixetes.

✽

El professor senyor Recalde va donar una conferència, fa pocs dies, i va dir que, dissortadament, la gent no té ponderació.

Amb qualsevol extremisme—va afegir—tant d'esquerra com de dreta, hom pot emplenar de gent la Plaça de Catalunya i el Passeig de Gràcia.

Té raó; el que no és fàcil d'emplenar, amb extremsismes ni amb cap mena de procediments, són els teatres.

✽

Ens hem assabentat de l'existència d'un Ateneu Eclèctic Naturista que deu ésser més divertit que un "Glossari" de l'Ors.

Diumenge passat s'hi celebrà una gran festa familiar amb motiu d'inaugurar-se una secció de dutxes.

Es veu que aquests naturistes són partidaris de què hi hagi mullader.

✽

S'acaba de constituir un titulat Comitè de "Reintegración hispano-americano".

¿Que és que potser ens volen tornar les colònies?

✽

A la Universitat de Roma s'obren uns cursos estiuencs per a estrangers.

Si és que per aquest procediment volen propagar el feixisme entre els savis d'altres països, ens sembla que han errat el tret.

Recordin aquell famós vers de rodolí que diu:

"Roma vedutta,
fede perdutta..."

✽

Per fi han estat trobats aquells promesos de Sabadell que van fugir de casa dient que s'anaven a matar.

Quan els van preguntar com era que no havien portat a cap llurs fatals projectes, contestaren que, fet i fet, havien decidit casar-se, que és un suïcidi com qualsevol altre.

✽

Com cada any, per Corpus, dijous passat, al brollador de la Catedral va exhibir-s'hi l'ou com balla, el qual és un espectacle molt suggestiu per a la mainada.

Hom diu que l'any que ve hi haurà competència i que es podrà veure l'altre ou com balla.

A Palma de Mallorca es prepara el VII centenari de la Reconquesta de l'illa per les tropes de Don Jaume.

Trobem que, amb aquesta avinentesa, fóra molt encertat representar una popular obra històrica de "Pitarra", la qual porta per títol el nom del gran rei. Si no estem equivocats, a Palma de Mallorca fóra estrena.

✱

Comuniquen de Jetafe l'arribada de l'aparell que, procedent de Barcelona, ha fet el vol sobre Jerusalem.

Aviadors de Barcelona a Terra Santa?

Ens creïem que ja s'havien acabat les croades i els peregrinatges als llocs sagrats.

No hauran pas anat en cerca de cap creu?

✱

Continuen encara les processons de Corpus, llüides com sempre i amb les trampes i els gegants de cada any.

Continuen encara moltes altres processons amb o sense gegants i trampes.

✱

Trobem a la premsa la mort d'una dona, a causa d'haver begut salfumant.

Sembla mentida que a ple segle XX encara hi hagi tan mal gust en la beguda.

✱

Ha estat decididament confirmat l'aterratge de l'equip de l'"Itàlia" al Nord de l'Espitzberg. Es troben en una illa de gel.

Ja coneixíem italians frescos com Mussolini, però no ens creïem que la frescura dels italians pogués arribar a un grau tan excessiu.

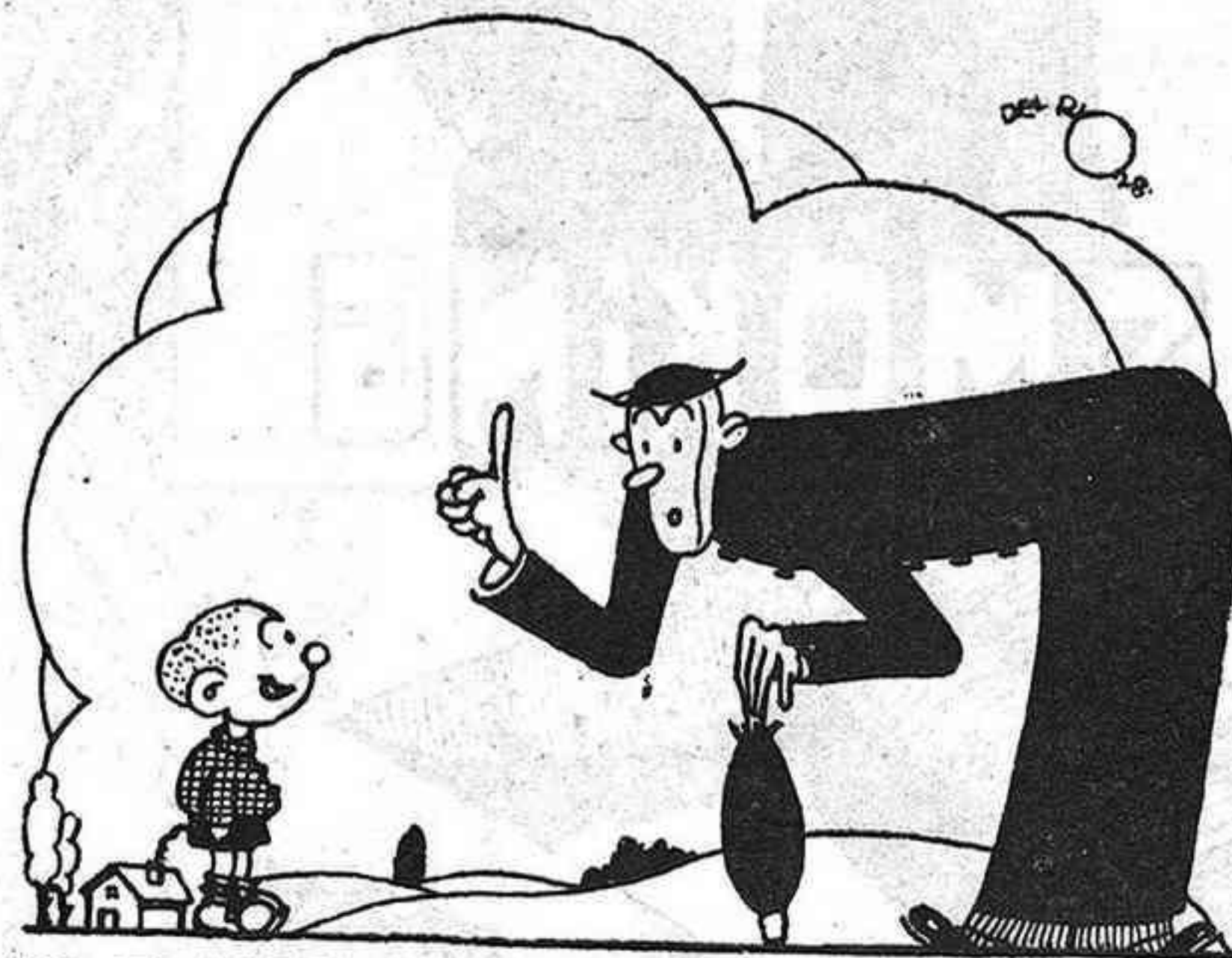
P.: No és allò que es diu massa, massa interessant, però pot anar. Com que té l'avantatge d'ésser curt, és fàcil que surti aviat.—J. C. M.: Fer versos no costa gens; el que ja resulta difícil—sobretot per al qui no en sap—és fer-los bé. Si vol creure un bon consell, llanci la lira al pou, ja que en mans de vostè resulta un perill.—S. M.: Els seus dibuixos encara no són prou madurs. Procuri fer-ne menys i que resultin més definitius. Altrament, el tamany resulta molt petit per a publicar-los.—V.: La queixa que vostè formula tindria més eficàcia a les planes d'un periòdic diari, car els nostres setmanaris, pel seu caràcter humorístic, resulten poc apropiats.—A. de A. de la B. S.: Sentim molt tenir-los que contestar el mateix que al senyor anterior. No podem recollir i publicar solts d'aquesta mena, que desvirtuarien el caràcter festiu de L'ESQUELLA. No els càpiga dubte que, la Premsa diària, de franc o pagant, acollirà el que vostès desitgen.—J. S.: Té poc interès i resulta massa llarg. Tingui en compte que les publicacions setmanals que fonamenten el seu crèdit en l'amenitat, no poden abusar de la paciència del lector.—P. G.: L'observació que féu en el vostre treball sobre la "causserié", és molt justa i ho publicarem. Això de banda, procureu donar als vostres escrits un caire més humorístic, per tal de què encaixin millor a L'ESQUELLA. Tingueu en compte que la serietat no és expressió d'una major finor intel·lectual, ni molt menys.

OPINIONS

—Vostè què pensa del teatre en general?

—No ho sé, senyoreta; jo sempre vaig a butaca.

NO BLASFEMEU

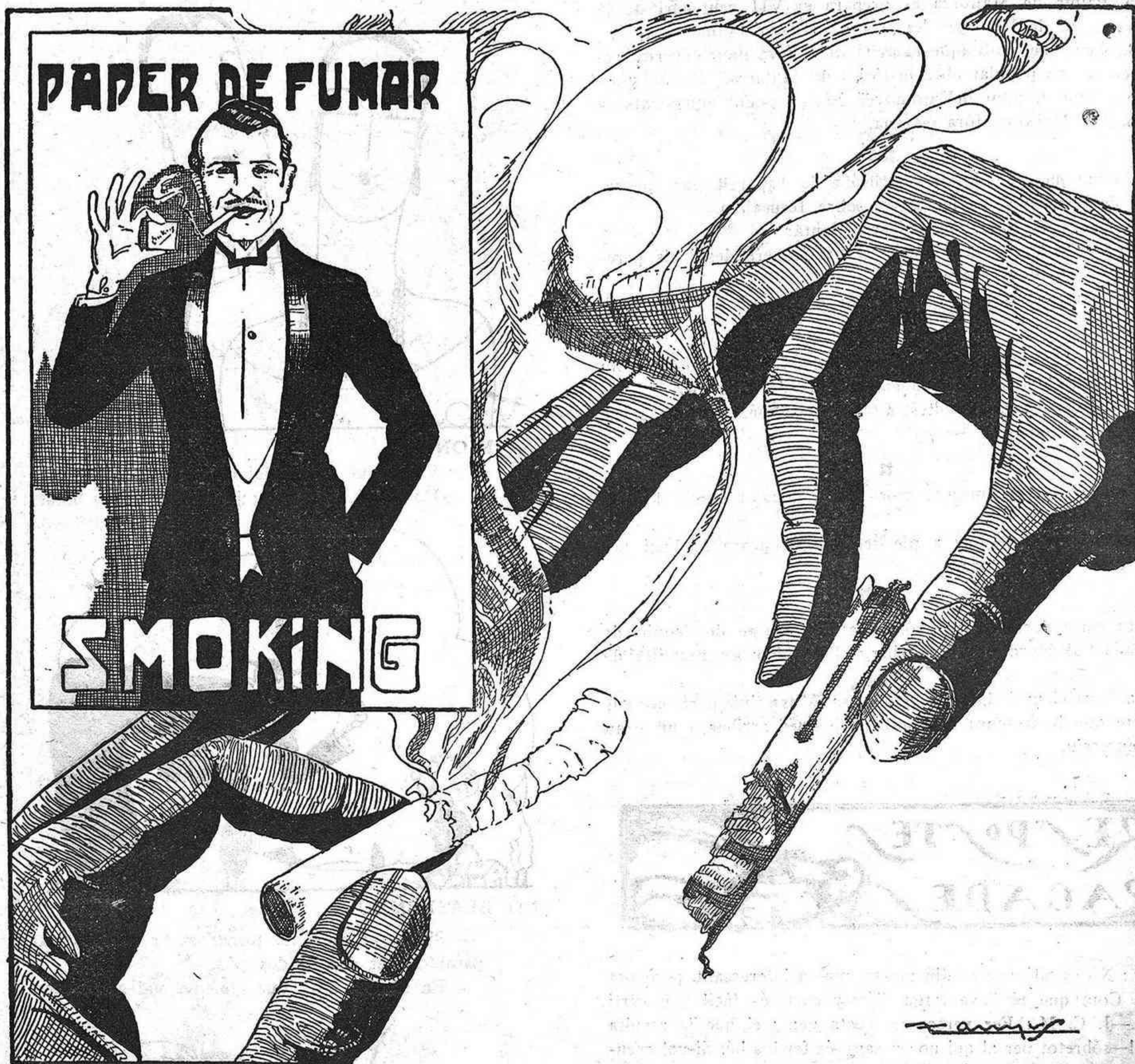
—Si em promets no tornar a dir més aquesta paraulota, et donaré dos rals.

—En sé una altra que almenys val 2 pessetes!

ESTETICA

El gos.—Gràcies a Déu que trobo un home amb les cames com call!

Es un inconvenient una cigarreta que es consumeixi amb rapidesa, sense donar temps de assaborir-la. Es malgasta el tabac inútilment, les cendres cauen amb facilitat damunt del vestit del fumador, damunt la taula de treball, etc.

Es un inconvenient una cigarreta que s'apagui amb freqüència, havent d'encendre-la diverses vegades. Produeix cendres negres, i el tabac perd bona part dels seus sabor i aroma.

Aquets defectes queden eliminats empleant el **paper de fumar** aquestes raons que ha

SMOKING

de combustió lenta, sabor agradós, molt resistent i fi. Es per

sigut el més ben acollit pels fumadors intel·ligents.

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona

TELÉFON A. 4115

DOS LIBROS INTERESANTES

A. DE LAMARTINE

RAFAEL

Pesetas 0'60

GRAZIELLA

Pesetas 0'60

Santiago Rusiñol

El Jardí abandonat

Preu: 5 Ptes.

NOVEDAD

LA CRUZ SANGRIENTA

Historia del cura Santa Cruz

por GAÉTAN BERNOVILLE

Pesetas, 5

NUEVA EDICIÓN

Los trabajos del infatigable creador

PIO CID

por ANGEL GANIVET

2 tomos 8.º

Pesetas, 10

Pere Corominés

La Mort d'En Joan Apòstol

Preu: 3 Ptes.

Revista de Estudios Metapsíquicos

número 19

Precio: 1 Peseta

J. P. Muller, K. D.

Mi sistema

Quince minutos de ejercicio diario para la salud

Un tomo 8.º ilustrado: Pesetas 6

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls atorga rebaixes.

EL MESTRE VILUMARA

A qui Barcelona tributa aquests dies un homenatge i que viurà més que les seves antiguitats.

EL PERQUE DE L'EXCURSIONISME

—Ara, amb l'excusa de fer excursions, elles, se'ns posen els pantalons.